

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 52 (262)

24. detsembril 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
poolaastas „ 500.—
veerandaastas „ 250.—
Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
aastas Mk. 800.—
poolaastas „ 400.—
veerandaastas „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1 23. Toimetaja kōnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompõua 105. Tel. 242.

Kuulutuste hinnad:

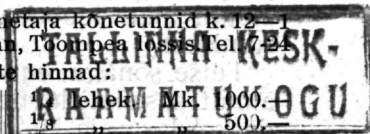
1/1 lehek. Mk. 4000.—
1/2 „ „ 2000.—
1/3 „ „ 1350.—
1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmise 30 mk.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543.

Sisu: 1) Surmanuhtlusest. 2) Rakvere-Paide prefekti Hugo Jakobseni 25-aastane teenistusjuubel. 3) A. Liit, Kuritegude ärahoidmisest ja nõuandekohtadest. 4) M. Morrison, Politsei kaastegevusest perekonnaseisu registreerimisel. 5) Tartu-Valga abiprefekt Oskar Truus †. 6) Näidendi-kirjutaja mõrtsukana. 7) H. Tann, Politsei neljajalgseid abilised. 8) Kirjutusmasin Sherlock Holmes'i osas. 9) Kuulutused.

Lähemal ajal ilmub siseministeeriumi
administratiiv-ala kirjastuse väljaandel
politseikooli komissar **G. Muikmanni**
:—: poolt kokkuseatud :—:

„Saksa vintpüssi kirjeldus“ (mud 1898 a.)

Saadaval „E. Politseilehe“ talituses.
:—: **Hind 50 marka.** :—:
Et see käsiraamat trükitud ainult
piiratud arvul, palume tellinistega
:—: rutata. :—:

Surmanuhtlusest.

Miks tappa inimest, küsib „Ühendus“ nr. 87 laupäeval 13. XI. 1926 ja katsub ümber lükata uue kriminaal-seadustiku eelnõu motiive surmanuhtluse allesjätmise kohta; armu leiab tema silmis ainult kokkuhoidmise vajadus, kuid ka sellega ei olevat sünnis kultuurriigis välja tulla.

Meie uus kriminaal-seadustik võimaldab surmanuhtluse tarvitamist ainult neljal juhtumisel ja nimelt riigikorra kukutamise või õigem selle katse eest (§ 74), riigi äraandmise eest raskemal kujul (§ 80), tapmise eest raskemal kujul (§ 417) ja röövimise eest salgaga koos (§ 544); viimase kahe süüteo eest on alternatiivselt ette nähtud ka tähtajata sunnitöö, kuid rippumata sellest võib kohus § 53. põhjal pehmendavate asjaolude olemasolekul alati loobuda surmanuhtluse määramisest.

Teise sõnaga, surmanuhtlus määratakse ainult siis, kui loetletud raskete kuritegude kordasaatja kasuks ei leita ühtegi süüd pehmendavat asjaolu, kui kohtu all on elajaks muutunud inimene.

Vaevalt julgeb keegi tõendada, et sarnastel tingimustel ja sarnaste tinaraskete kuritegude eest, mis ise enamasti osutavad massilise tapmisena, oleks surmanuhtlus ärateenimatuks karistuseks.

„Ühenduse“ on viinud eitavale seisukohale surmanuhtluse vastu surmanuhtluse ajalugu ja — arvatavasti ka — see loomulik vastikuse tunne, mis leidub igas normaalses inimolevuses tapmise vastu.

Mis puutub karistuste, nende hulgas ka surmanuhtluse ajaloolisse arenemisse, siis pealiskaudselt vaadates võiksime küll konstateerida kavakindlat humansemaks muutumist, alates 18. aastasajast; kuid inimene, kellel võimalus on lähemalt vaadelda seda, kui raske on individuaalselt igale üksikule karistusale üks või teine karistus välja kannatada, peab selle humanse juures tihti kahtlema.

Ja mida suudab meile ette kirjutada ajalugu? Kui riigid kriitilistel momentidel — nagu ajamärgid näitavad — on sunnitud tagasi pöörama surmanuhtlusele ja ihunuhtlusele, siis kas see pöörang ei muutu ise varsti ajaloo dokumendiks ja kas siis lubatav oleks tulevikus surmanuhtluse poolt ainult sellepärast kõneleda, et ajalugu seda ette kirjutab.

Iga riik otsib alati paremaid ja tagajärjekamaid abinõusid kuritegevuse kui ühiskondlike pahade vastu võitlemiseks ja

sellel põllul oleme meie ikka veel tee ja töö otsijad, pimesi kobajad.

Kui leitaks üles mingisugune mõõdupuu karistuste absoluutse raskuse või erikaalu määramiseks, kui see mõõdupuu suudaks arvesse võtta iga karistusale individuaalset kandejõudu iga üksiku karistuse väljakannatamiseks, siis alles võiksime ütelda, kuhu poole areneb karistuste ajalugu, kas humansemaks või julmimaks.

Kes saab selle vastu väelda, et mõnele inimesele võib surmanuhtlus kergem välja kannatada olla kui eluaegne vangistus, kõnelemata veel absoluutsest isolatsioonist.

Mida meie aga enam-vähem kindlalt karistuste ajaloolisest arenemisest järeldada võime, on karistamise sihi muutumine. Siin võime märkida ajajärke, kus domineeriv oli esiteks kättemaksmise tarve, siis kuritegevuse heidutamise tarve ja praegu kuritegijate parandamise või ühiskonna saneerimise tarve.

Kui riigivõim oma karistamise õigust ühe või teise eksinud kodaniku kallal tarvitab, siis leiame, et igas sarnases aktsioonil on mängus ikka kõik need momendid; meie aja tsivilisatsioon on esiplaanile tõstnud ühiskonna saneerimise põhimõtte ja see põhimõte ongi see, mis ära määrab karistuste iseolemuse ja kuju.

Vaadates nendelt põhimõtetest surmanuhtluse peale, leiame, et ta teatavatel juhtumistel täiesti vastab kättemaksmise tarvele; mis puutub heidutamisesse, siis peaks esimese pilguga surmanuhtlus olema küll kõige mõjuvamaks abinõuks, ometi aga näitab ajalugu, et see nii ei ole; kindlasti seda ära seletada ei ole suudetud, kuid teadlased kalduvad arvamisele, et surmanuhtluse — mida ennemalt saadeti täide avalikult — demoraliseeriv mõju pealtvaatava massi peale on nii suur, et see hävitab igasuguse heidutava mõju.

Parandamise seisukohalt on surmanuhtlus küll kõige radikaalsem abinõu: kui ka ei tule rääkida surmatava parandamisest, siis on ühiskond temast igatahes absoluutselt vabaks saanud.

Kui meie ka hoopis kolikambri heidsime kättemaksmise ja heidutamise momendid, sest ka ilma nendeta on karistamine mõeldav, siis jääb igatahes elujõuliselt püsima ühiskonna saneerimise vajadus, mida teostatakse selle läbi, et eemaldatakse või atrofeeritakse need majan-

duslised faktorid, mis ka korralikku kodanikku suudavad tõugata kuritegevusele, edasi selle läbi, et katsutakse parandada neid kuritegijad, kes on kättesaadavate abinõudega parandatavad, ja ühiskonnast eemaldada neid kuritegijaid, kes sarnasel viisil ei ole parandatavad või kelle parandamine oleks põhjendamata kulukas.

Et igas ühiskonnas sarnast liiki kuritegijaid olemas on ja olema saab, selle vastu vist vaielda ei tule, ja mida peab see ühiskond või riik sarnastega nüüd peale hakkama, kes inimesest on muutunud

metsaliseks, kelle ees on iga kodaniku elu, tervis ja vara alalises hädaohus.

Neid tuleb ühiskonnast eemaldada kas põlise isoleerimise või hävitamise teel.

Esimene abinõu on kulukas, sagedasti liiga kulukas, teine abinõu — surmanuhtlus — aga nüüdisaja moraaliga vastane.

Võimud, kellest oleneb ühe või teise abinõu valik, peaksid siin otsustama täiesti rahulikult ja iga väärtust mitte üle ega alla hinnates, kusjuures peaks leiduma julgust ka riigi rahalise kandejõuga argumenteerida.

M.

Rakvere-Paide prefekti Hugo Jakobsen'i 25-aastane teenistusjuubel.

21. dets. s. a. pühitses Rakvere-Paide prefekt Hugo Jakobsen oma 25-aastast teenistusjuubeli. H. J. sündis 2. dets. 1880. a. Tapal ja astus 8./21. dets. 1901. a. politseiteenistusse, olles esialgu kantseleiametnikuks ja hiljem kreisiülema abiks. Politseiteenistuses viibis H. J. vahetpidamata kuni aprillikuuni 1917. a. (kõik aeg Eesti piirides), mil teda võeti sõjaväeteenistusse. Sealt lahkus H. J. 1918. a. algul ning astus uuesti politseiteenistusse, olles esialgu Tallinna 6. jsk. komissari abiks, siis 3. jsk. komissariks ja lõpuks Lääne maakonna politseiinspektoriks. Sakslaste lahkumisel astus H. J. 15. nov. 1918. a. teenistusse Lääne maakonna rekviireerimise komisjoni, siis politsei peavalitsusse käskudetäitja ametnikuna, siis kohtuministeeriumi (esialgu prokuröri käsutusametnikuna, hiljem kriminaalpolitsei inspektorina). 1. märtsist 1920. a. teenib H. J. juba vahetpidamata siseministeeriumis: kuni 25. veebr. s. a. politseiinspektorina ja sellest ajast peale Rakvere-Paide prefektina. Vahepeal komandeeriti H. J. Petserimaale (12. jaan. kuni 14. märtsini 1925. a.) maakonna politseiülema kohuseid täitma. Muu seas juhatas H. J. ka esimesi politseikursusi (1. juulist 1921. a. kuni 1. juunini 1923. a.).

„E. Politseileht“ soovib oma vanale

kaastöölisele, väsimatu töömehele, kes terve oma elu ja jõu on pühendanud politseiteenistusele, palju õnne ja raugematu jõudu edaspidises töös.

Kuritegude ärahoidmisest ja politsei nõuandekohtadest.

A. Liit.

Politseiline kuritegevuse vastu võitlemine väljendub kaheksuguses tegevuses: toimunud kuritegude jälgimises ja kuritegude ärahoidmisest. Viimane omast kohast seisab kas 1) juba alustatud kuritegelise toiminguga katkestamises, 2) kavatsatud kuriteo takistamises, 3) abinõude tarvitusele võtmises, mis teatavate kuritegude toimimise teeks kuritegijate silmis lootusetuks.

P. p. 1. ja 2. all tähendatud abinõud on iseenesest väga mõjuvad. Esimesel juhtumisel tegutsevad siin alalised politsei vahipostid ja liikuva patrullid, teisel — hästikorraldatud agentuur. Ent tegelikult pole sel kombel ärahoitud kuritegude arv ometi nimetamisväärne. Põhjus — praegu normaalseks peetav politseivõrk on selleks liiga õre ja nõrk, et otsekohe vahiteenistuse abil muuta kuritegevust võimatuks; linnades on seesugune kuritegevuse vastu võitlemise viis veel kuidagi mõeldav, kuid maal, kus ainsama politseiniku rajoon 200 kuni 300 kilom. suur — täitsa lootusetu. Kuritegeliste kavatsuste paljastamine ja nurjaajamine agentuuri abil nõuab politseilt oma hea osa aega ja oskust, siis aga veel raha ning jälle raha, ja seda viimast antakse agentuuri jaoks õige kasinalt.

Enne kui asume selle mõju hindamisele, mida avaldab kuritegude ärahoidmise mõttes toimunud kuritegude tagajärjekas jälgimine, kui ka abinõude otsimisele, millised sunniksid kuritegijat loobuma kuritegelisest tegevusalast (p. 3), püüame selgusele jõuda, missuguste asjaoludega peab arvestama kuritegija, kellel kavatsusel mõnesugune kuritegu.

On selge, et siin kaalul seisavad kaks vastupidist asjaolu: kordaläinud teo läbi saavutatav hüve (aineline kasu, puudutatud enesetunde rahuldamine) ühel pool ja ähvardav karistus teisel pool. Kuid peab tähele panema, et ähvardav karistus ei järgne siin mitte vahetult teole (vähemalt kaugelt suuremal jaol juhtumistest), nagu näit. muhk tekib peaga vastu seina jooksmisest, vaid karistus muutub tõenäoliselt alles siis, kui jälgimisvõimudel korda läheb toimijat paljastada. Selle tõttu nihkub oodatav karistus kuritegija silmis teisele plaanile, muutub asjaks, mis otsekohe ei hammusta, vaid mille üle veel seisukohta võib võtta. Meil on mitmed kuriteod karistatavad surmanuhtlusega ja

eluaegse sunnitööga, kuid selle peale vaatamata tuleb neid kuritegusid ikka veel ette. Sellega ei taha mina väidelda, nagu ei avaldaks karistus kuritegevuse ärahoidmiseks mingit mõju; see mõju on kahtlemata olemas, kuid ta ei avaldu vahetumalt.

Oodatav karistus muutub tõenäoliselt alles siis, kui jälgimisvõimudel korda läheb toimijat paljastada ja teda kohtu kätte toimetada. Siin ongi asjaolu, millega kuritegija kuritegu plaanitsedes arvestama peab. Ühelt poolt loodetak hüve, teiselt poolt kaalutlus, kui palju on toimijal lootust paljastamatuks jääda, või ümberpöörduks, kui tõenäoline paistab olevat „sissekukkumine“ ja sellega ühenduses karistuse möödapääsematus. Karistus on aga enamalt jaolt ikka valusam kui teo läbi oodatav hüve, järjekult tohiks arvata, et kuritegija kuritegu plaanitsedes „seitse korda mõõdab ja ühe korra lõikab“, välja arvatud muidugi kuriteod, millised toimitakse suures meeleägeduses või patoloogilistel motiividel.

Millest oleneb kuritegija „sissekukkumine“, millega peab siis lõpuks arvestama kuritegu hauduv kuritegija? Kõige pealt muidugi jälgimisaparaadi, eeskätt politsei tublidusega. Mida rohkem halbu kogemusi kuritegelisel ilmal seljataga, seda ettevaatlikumalt, seda järelekaaluvamalt usaldab ta uutele tegudele asuda. Nii oleks edukal kuritegijate paljastamisel kahesugune tagajärg: tabatud toimijad satuvad mõneks ajaks trellide taha, lüüakse nii ütelda reast välja, järelejäädud muutuvad aga tagasihoidlikumateks.

Kuid nagu juba algul nägime, õnnestub politseil oma praeguse organisatsiooni ja jõu juures ainult harukorral kuritegijaid tabada teo pealt, s. o. vahetult. Harilikult jõuab ta toimijani välja keerulise jälgimisprotsessi kaudu, milles figureerivad tunnistajad, toimijast mahajäänud jäljed, toimimiseks tarvitatud tööriistad, teo läbi omandatud asjad, toimija kahtlustatav ülalpidamine jne. Samade teguritega peab loomulikult arvestama ka kuritegija, kui ta oma lähema teo eelarve kokku seab. Peale selle peab ta aga ka veel sellega rehkendama, kas tal jõudu, oskust ja abinõusid jätkub plaanitsitud teo kordasaatmiseks. Loomulik, et mida rohkem lootust kuritegijal tegu täide viia ilma tunnustajateta (kiirelt, määrata, tähelepanu

äratamata), ilma äraandlike jälgede mähajätmiseta ja mida asjakohasemad tema tööriistad (ümberpöörduvalt — mida nõrgemad takistused, mis tal ära võita tulevad), seda kindlama kuju võtab temas plaanitud teo täidesaatmise tahe.

Siit peab otstarbekohane kuritegevuse vastu võitlemine selles osas, mis puutub abinõude valikusse kuritegude ärahoidmiseks, tegema omad järeldused: raskendada toimimist, muuta teda aegaraskamaks, tähelpanuäratavamaks. Kindlustada rohkem varanduste hoiuruume, tutvuneda enesekaitse võtetega, varustada end kaitseriistadega, silmas pidada ettevaatuse abinõusid, tundma õppida kelmide trikke, kiirelt alarmeerida politseid, need on abinõud, mille abil kuigi mitte kõike, siis ometigi suure hulga kuritegusid võiks ära hoida, võõrutada kuritegijaid nende katsestki.

Kuid siin ei saa politsei ilma seltskonna kaasatõmbamiseta midagi ära teha; selle osa kuritegevuse ärahoidmise tööst peab seltskond ise oma õlule võtma. Ent politsei on otse loodud sel'eks, et siin algust teha ja asja juhtida. Kuidas seda teha, selle üle tuleks kohalisi olusid, kui ka kuritegevuse iseloomu silmas pidades lähemalt järele mõelda.

Saksamaal on selleks otstarbeks mitmel pool kriminaalpolitsei juures avatud erilised nõuande bürood, kust asjast huvitatud kodanikkudele kuritegude ärahoidmiseks praktilisi näpunäiteid antakse. Toon alamal näiteks ühe seesuguse büroo tegevusprogrammi, millega mul juhus oli tutvuneda Berliini politseinäitusel.

Büroo asub Berliini politseipresiidiumi juures, koosneb ühest kriminaalkomissarist ja mõnest asjatundjast kindlustuste alal, ülesanne peamiselt nõuanded varguste ärahoidmiseks, tegutseb juba mitu aastat.

Ülesanded. 1) Asjatundliku nõu- ja teadeteandmine asjast huvitatud kodanikkudele ruumide kindlustuse- ja kaitseabinõude valikul, silmas pidades kohal valitsevaid tingimusi.

2) Riigi-, omavalitsuse-, kui ka muude avalikkude asutuste nõupidamistest osavõtmine, kus harutatakse nende hoonete ja väärtuste kindlustamise küsimust varguste vastu.

3) Kriminaal- ja politseiametnikkude, kui ka teiste ametkondade ametnikkude tutvustamine üldiste varguse ärahoidmise abinõudega.

4) Kõige laialisem selgitustöö seltskon-

nas abinõude üle, millised kohaseks peetakse kaitseks varguste vastu: a) ajakirjanduse kaudu, b) avalikkude ettekannete ja filmide abil, d) kriminaalmuuseumi näitamisega, e) lendlehtede levitamise teel.

5) Kõlvulikkude ametnikkude ettevalmistamine nõuande teenistuseks ja tarbekorral uute nõuandekohtade avamine, korraldamine ning järelvalve nende tegevuse järele.

Sisemine töökorrad. 1) Büroo kogub endale võimalikult rikkalikumad mustrite-, kirjelduste-, asjatundjate otstuste- ja soovitude kogud firmadelt, kes ruumide kindlustamise seadeldusi valmistavad, levitavad või üles seavad.

2) Büroo kogub endale ühe eksemplari kõikidest praegu olemasolevatest mehaanilistest, elektrilistest, kui ka üldist laadi kindlustusseadeldustest. Seda kogu täiendatakse sel alal ilmuvate uudistega.

3) Kogemuste, tähelpanekute ja ettepanekute kogumine ja ära kasutamine ruumide kindlustamise ja üldse varguse ärahoidmise alal, milliseid võiksid anda teised asutused, eraisikud, firmad jne.

4) Sissetulevate pakkumiste ja järelepärimiste lahendamine. Kindlustustehniliste uudiste järeleproovimine.

5) Asjasse puutuva kirjanduse kogumine.

6) Registratuuri sisseseadmine ja korraspidamine peamiselt arvesse tulevate kindlustusseadelduste üle (avalikud asutused, pangad, erakorterid, laod, magasinid jne.).

7) Statistika pidamine murdvarguste üle üldse ja nende murdvarguse katsete üle eraldi, millised ülesseatud kindlustusabinõude tõttu äpardusid või õigel ajal märgati. Samuti statistika pidamine juhtumiste üle, kus ülesseatud kindlustusseadeldused oma ülesannet ei täitnud.

8) Kindlustatud ruumide ülevaatamine (muidugi omaniku soovil).

9) Teopaiga vaatlemine suurematel juhtumistel, samuti tarvitatud murdmisriistade tundmaõppimine, et uuendusi varaste tehnikas ja varaste uusi trikke paljastada ning nende vastu kodanikke hoivatada.

Nagu büroo ametnikud seletasid, leidvat büroo õige laialdast kasutamist ja kahtlemata on sel teel suudetud murdvarguste arvu Berliinis vähendada.

Meil on see kuritegevuse vastu võitlemise ala tänini veel söödis seisnud, kui mitte nimetada aastat kolm tagasi minu

poolt tehtud nõrka katset sel ajal ilmunud broshüüri „Mida peab iga kodanik teadma kuritegude jälgimisest ja kuidas vargusi ära hoida“ läbi kodanikke virgutada kuritegude jälgimisel politseid toetama ja oma varanduse kaitseks paremaid abinõusid tarvitusele võtma. Arvan, et meilgi maksaks kaalutlemisele võtta nõu-

andekohtade organiseerimine Saksamaa eeskujul. Meie tänapäevane varguste arv on selleks küllalt suur. Arvatavasti ei keelduks kindlustusabinõude ärid ja tehnikakontorid selleks oma kaasabist. Algatus peaks aga välja minema kohalikele politseijuhtidele.

Politsei kaastegevusest perekonnaseisu registreerimisel.

M. Morrison.

1926. a. 1. juulist hakkas maksuma ja viidi ellu kodanline perekonnaseisu registreerimine sellekohastes perekonnaseisu ametites. Kuna varemalt lasus see talitus koguduste vaimulikkude peal, siis ei puutunud politsei sellega peaaegu kokku, välja arvatud lahusuliste registreerimine, mida politsei toimetas 1917. a.

Mis puutub perekonnaseisu kodanlisesse registreerimisse, siis on perekonnaseisu seaduses („R. T.“ nr. 191/192 — 1925. a.), siseministri 7. mai 1926. a. juhtnõoides perekonnaseisu ametnikkudele statistiliste teatelehtede täitmiseks („R. T.“ nr. 45 — 1926) ja 20. mail 1926. a. antud juhtnõoides perekonnaseisu seaduse kohta („R. T.“ nr. 48 — 1926. a.) ette nähtud kõik üksikasjaliselt ja täpselt. Vähem selgust annavad aga nimetatud seadus ja juhtnõoidid leitud laipade, eriti aga leitud laste laipade kohta, kellede vanemad teadmata ja ka jäävad teadmatuks. Näib küll, et sarnased juhtumised harva tulevad ette, kuid tegelikult ei ole see ometi nii. Kuna neid üksikutes politseijaoskondades ehk vahest aasta jooksul ei tulegi ette, leidub neid teisel pool kauris tihti. Nii on see, näit., Tallinnas vana nähtud, et igal kevadel, kui lumi sulama hakkab, ka veeloikudest, raudtee tammide ligidusest, surnuaedadel haudade vahelt, prügihunnikutest, väljakäigukohtadest j. m. väikeste laste surnukehi leitakse, keda emad endist ära heitnud, et neist lahti saada. (Kas surnultsündinud, vägivaldselt aborteeritud jne. on teine asi.) Nende kohta ei ole tänini veel meil peetud mingisugust registratsiooni, kui selleks mitte pidada puhtpolitseilist juurdlust; nii on kõik sarnased juhtumised statistika ja tema vaatlemise viiside eest täitsa kaduma läinud. Kuna aga perekonnaseisu ja tema maksmapanemise juhtnõoidid otse sinna poole sihivad kõikide elanikkude arvu, liikumisi ja nende kaasnähtusi või-

malikult puhtalt ja selgelt fikseerida, siis tuleb politseil erilist tähelepanu sellele väljale pöörata, kuhu temal peaaegu ainuüksi võimalik on ligi pääseda.

Oli enne nimetatud registratsiooni seaduse maksmapanekut kusagil mõni surnukeha leitud, siis toimetati selle kohta juurdlust, toimetati sugulaste ja tuttavate ülekuulamist. Enamasti alati suudeti varemalt elus olnud isik ikkagi kuidagi kindlaks teha. Teine lugu on aga emadest äraheidetud laste surnukehadega, siin läheb väga harukordsetel juhtumistel korda vanemaid kindlaks teha, kuna need end varjavad. Ei annud otsimised ega järelkuulamised tagajärgi, saadeti protokoll lõpetamiseks ja õmmeldi hiljem kausta. See pidi olema hea juhtumine, kui lapse surnukeha leidmise järele ka mõni abort ehk selletaoline kuritegu tuli avalikuks. Nii ei annud sarnased juurdlused muud kasu, kui seda, et selle läbi nimetatud nähtused harilikult kuritegevuse hulka arvati, mille vastu politsei pidi üldises korras võitlema. Seda materjali ei saadud kasutada, sest ta ei sattunudki peale politseijaoskondade kuhugile.

See on primitiivne talitusviis, ja uuemad seadused on meie tegevust tahtnud sinna juhtida, kuhu vananenud võtmed ei ulatanud. Moraalses kuritegevuses ja eksimistes on tarvilik käsitada selget materjali ja seks tulevad kõik võimalused ära kasutada.

Leitud laste kohta on väga tähtis, kas nad ilma tules on elanud või sündides surnud. Seda otsust annab harilikult arst ja sellejärele kantakse need perekonnaseisu ametis kas ainult surma või sündinute ja surnute registrisse. Perekonnaseisu ametnikkudele on tähtis, kas surnukehade juures leiti mingisuguseid dokumente või mitte, sest need andmed märgitakse üles. Siseministri juhatuskiri 7. maist 1926. a. teeb perekonnaseisu ame-

tile kohuseks surnultsündinute kandmis- aeg ära märkida kuude viisi ja selle peale tuleb surnukehade lahkamisel ehk nende vaatlemisel arstide tähelepanu juhtida.

Väga tähtsaks peab sarnane juhtnõör sünnituskoha ehk surnukeha leiu koha kirjeldamist ja rõhutab selle erilist täp- sust. Leiukoha määramisel tuleb peale maakonna, linna, alevi või valla selleks eriti juhutatud lahtris näidata, kas leid oli majas, metsas, vagunis, laeval jne. Nii- sama tähtis on ka surmapõhjus, kuid et see arsti protokollis kõige tähtsam ja olu- lisem osa, ei ole karta selle väljajäämist ehk kaetsiminekut. Kõikide tähendatud andmete muresemist perekonnaseisu ametnikkudele rõhutab nii seadus, kui ka juhtnõörid mitmekordselt, nii tuleb sar- naste protokollide kokkuseadmisel nende peale ka erilist tähelepanu pöörata.

Kuna kõik perekonnaseisu registreeri- mised seadus kohuseks teeb teadaannete tegemise asjaosalistele ehk omaksetele, langeb teadaannete tegemise mure ja pearaskus leitud laipade juures politsei peale. Perekonnaseisu seadus nõuab teadaannete tegemist ainult perekonna- iikmetelt, korteri- või majaperemehelt,

haigemaja, vaestemaja, varjupaiga, kas- vatuskoha, vangimaja jne. juhatajatelt, kuid leitud surnukehade kohta puuduvaid andmeid ammutavad perekonnaseisu ametnikud ainult politsei protokollidest. Surnukeha leidja peab leiust teatama ai- nult politseile ja sellega on tema tegevus lõpetatud perekonnaseisu ametile ei tee leidja teadaannet ja seda seadus ei nõuagi. Leitud laipade protokollide ära kirjad saadetakse perekonnaseisu ametnikule ajaviitmata, ega ei tule oodata seda, et need prokuröri poolt ennem saaks lõpeta- tud. See kiirus on tingitud sellest, et enne surnu registreerimist on keelatud teda matta.

Politsei kaastegevus perekonnaseisu aktide kokkuseadmisel saadetakse pro- tokollide ära kirjade kaudu on nüüd tähtsam kui kunagi ennem. See on nüüd politseile sunduslik, kuna ta varemalt ei olnud seda. Peatähtsus seisab nüüd sel- les, et leitud laipade protokolleerimisel politsei perekonnaseisu ametnikke ja ametkohti silmist ei laseks ja sinna kõi- gist sarnastest juhtumistest teataks pro- tokollil ära kirja saatmise teel.

Tartu-Valga abiprefekt Oskar Truus †

15. skp. kell ¼4 suri influentsa taga- järjel saadud peajude põletikku üks meie vanematest politseipere liigetest — Tar- tu-Valga abiprefekt Oskar Truus. Kadu- nu sündis 1878. a. Tartus ja astus 3. sept. 1901. aastal politseiteenistusse. Politseis teenis O. Truus sellest ajast saa- dik vahetpidamata, välja arvatud lühike aeg saksa okupatsiooni ajal. 11. det- s. 1918. a. valiti kadunu Tartu linnavalitsuse poolt Tartu linna miilitsaülema abiks. 27. maist 1919. a. kuni 1. veebruarini 1920. a. täitis tema Tartu linna politsei- ülema kohuseid, sellest ajast peale oli va- hetpidamata Tartu linna politseiülema abiks ja — peale politseiasutuste kujun- damise määruse jõusse astumist — Tartu- Valga abiprefektiks.

Eesti politsei kaotas Truus'iga süm- paatliku, tagasihoidliku, teadliku ja hea tööjõu.

Kuritegude ärahoidmisest ja politsei nõuandekohtadest.

A. Liit.

Politseiline kuritegevuse vastu võitlemine väljendub kahesuguses tegevuses: toimunud kuritegude jälgimises ja kuritegude ärahoidmisel. Viimane omast kohast seisab kas 1) juba alustatud kuritegelise toimingu katkestamises, 2) kavatsatud kuriteo takistamises, 3) abinõude tarvitusele võtmises, mis teatavate kuritegude toimumise teeks kuritegijate silmis lootusetuks.

P. p. 1. ja 2. all tähendatud abinõud on iseenesest väga mõjuvad. Esimesel juhtumisel tegutsevad siin alalised politsei vahipostid ja liikuva patrullid, teisel — hästikorraldatud agentuur. Ent tegelikult pole sel kombel ärahoitud kuritegude arv ometi nimetamisväärne. Põhjus — praegu normaalseks peetav politseivõrk on selleks liiga õre ja nõrk, et otsekohe vahiteenistuse abil muuta kuritegevust võimatuks; linnades on seesugune kuritegevuse vastu võitlemise viis veel kuidagi mõeldav, kuid maal, kus ainsama politseiniku rajoon 200 kuni 300 kilom. suur — täitsa lootusetu. Kuritegeliste kavatsuste paljastamine ja nurjaajamine agentuuri abil nõuab politseilt oma hea osa aega ja oskust, siis aga veel raha ning jälle raha, ja seda viimast antakse agentuuri jaoks õige kasinalt.

Enne kui asume selle mõju hindamisele, mida avaldab kuritegude ärahoidmise mõttes toimunud kuritegude tagajärjekas jälgimine, kui ka abinõude otsimisele, millised sunniksid kuritegijat loobuma kuritegelisest tegevusalast (p. 3), püüame selgusele jõuda, missuguste asjaoludega peab arvestama kuritegija, kellel kavatsusel mõnesugune kuritegu.

On selge, et siin kaalul seisavad kaks vastupidist asjaolu: kordaläinud teo läbi saavutatav hüve (aineline kasu, puudutatud enesetunde rahuldamine) ühel pool ja ähvardav karistus teisel pool. Kuid peab tähele panema, et ähvardav karistus ei järgne siin mitte vahetuult teole (vähemalt kaugelt suuremal jaol juhtumistest), nagu näit. muhk tekib peaga vastu seina jooksmisest, vaid karistus muutub tõeasjaks alles siis, kui jälgimisvõimudel korda läheb toimijat paljastada. Selle tõttu nihkub oodatav karistus kuritegija silmis teisele plaanile, muutub asjaks, mis otsekohe ei hammusta, vaid mille üle veel seisukohta võib võtta. Meil on mitmed kuriteod karistatavad surmanuhtlusega ja

eluaegse sunnitööga, kuid selle peale vaatamata tuleb neid kuritegusid ikka veel ette. Sellega ei taha mina väidelda, nagu ei avaldaks karistus kuritegevuse ärahoidmiseks mingit mõju; see mõju on kahtlemata olemas, kuid ta ei avaldu vahetumalt.

Oodatav karistus muutub tõeasjaks alles siis, kui jälgimisvõimudel korda läheb toimijat paljastada ja teda kohtu kätte toimetada. Siin ongi asjaolu, millega kuritegija kuritegu plaanitsedes arvestama peab. Ühelt poolt loodetav hüve, teiselt poolt kaalutus, kui palju on toimijal lootust paljastamatuks jääda, või ümberpöörduks, kui tõenäoline paistab olevat „sissekukkumine“ ja sellega ühenduses karistuse möödapääsematus. Karistus on aga enamalt jaolt ikka valusam kui teo läbi oodatav hüve, järjekult tohiks arvata, et kuritegija kuritegu plaanitsedes „seitse korda mõõdab ja ühe korra lõikab“, välja arvatud muidugi kuriteod, millised toimitakse suures meeleägeduses või pataloogilistel motiividel.

Millest oleneb kuritegija „sissekukkumine“, millega peab siis lõpuks arvestama kuritegu handuv kuritegija? Kõige pealt muidugi jälgimisaparaadi, eeskätt politsei tublidusega. Mida rohkem halbu kogemusi kuritegelisel ilmal seljataga, seda ettevaatlikumalt, seda järelkaaluvamalt usaldab ta uutele tegudele asuda. Nii oleks edukal kuritegijate paljastamisel kahesugune tagajärg: tabatud toimijad satuvad mõneks ajaks trellide taha, lüüakse nii ütelda reast välja, järelejäänud muutuvad aga tagasihoidlikumateks.

Kuid nagu juba algul nägime, õnnestub politseil oma praeguse organisatsiooni ja jõu juures ainult harukorral kuritegijaid tabada teo pealt, s. o. vahetuult. Harilikult jõuab ta toimijani välja keerulise jälgimisprotsessi kaudu, milles figureerivad tunnistajad, toimijast mahajäänud jäljed, toimumiseks tarvitatud tööriistad, teo läbi omandatud asjad, toimija kahtlustatav ülalpidamine jne. Samade teguritega peab loomulikult arvestama ka kuritegija, kui ta oma lähema teo eelarve kokku seab. Peale selle peab ta aga ka veel sellega rehkendama, kas tal jõudu, oskust ja abinõusid jätkub plaanitatud teo korda saatmiseks. Loomulik, et mida rohkem lootust kuritegijal tegu täide viia ilma tunnistajateta (kiirelt, määrata, tähelepanu

äratamata), ilma äraandlike jälgede mähajätamiseta ja mida asjakohasemad tema tööriistad (ümberpöörduvalt — mida nõrgemad takistused, mis tal ära võita tulevad), seda kindlama kuju võtab temas plaanitsetud teo täidesaatmise tahe.

Siit peab otstarbekohane kuritegevuse vastu võitlemine selles osas, mis puutub abinõude valikusse kuritegude ärahoidmiseks, tegema omad järeldused: raskendada toimimist, muuta teda aegaraskavamaks, tähelpanuäratavamaks. Kindlustada rohkem varanduste hoiuruume, tutvuneda enesekaitse võtetega, varustada end kaitseriistadega, silmas pidada ettevaatuse abinõusid, tundma õppida kelmide trikke, kiirelt alarmeerida politseid, need on abinõud, mille abil kuigi mitte kõike, siis ometigi suure hulga kuritegusid võiks ära hoida, võõrutada kuritegijaid nende katsestki.

Kuid siin ei saa politsei ilma seltskonna kaasatõmbamiseta midagi ära teha; selle osa kuritegevuse ärahoidmise tööst peab seltskond ise oma õlule võtma. Ent politsei on otse loodud selleks, et siin algatust teha ja asja juhtida. Kuidas seda teha, selle üle tuleks kohalisi olusid, kui ka kuritegevuse iseloomu silmas pidades lähemalt järele mõelda.

Saksamaal on selleks otstarbeks mitmel pool kriminaalpolitsei juures avatud erilised nõuande bürood, kust asjast huvitatud kodanikkudele kuritegude ärahoidmiseks praktilisi näpunäiteid antakse. Toon alamal näiteks ühe seesuguse büroo tegevusprogrammi, millega mul juhus oli tutvuneda Berliini politseinäitusel.

Büroo asub Berliini politseipresiidiumi juures, koosneb ühest kriminaalkomissarist ja mõnest asjatundjast kindlustuste alal, ülesanne peaaegselt nõuanded varguste ärahoidmiseks, tegutseb juba mitu aastat.

Ülesanded. 1) Asjatundliku nõu- ja teadeteandmine asjast huvitatud kodanikkudele ruumide kindlustuse- ja kaitseabinõude valikul, silmas pidades kohal valitsevaid tingimusi.

2) Riigi-, omavalitsuse-, kui ka muude avalikkude asutuste nõupidamistest osavõtmine, kus harutatakse nende hoonete ja väärtuste kindlustamise küsimust varguste vastu.

3) Kriminaal- ja politseiametnikkude, kui ka teiste ametkondade ametnikkude tutvustamine üldiste varguste ärahoidmise abinõudega.

4) Kõige laialisem selgitustöö seltskon-

nas abinõude üle, millised kohaseks peetakse kaitseks varguste vastu: a) ajakirjanduse kaudu, b) avalikkude ettekannete ja filmide abil, d) kriminaalmuuseumi näitamise, e) lendlehtede levitamise teel.

5) Kõlvulikkude ametnikkude ettevalmistamine nõuande teenistuseks ja tarbekorral uute nõuandekohtade avamine, korraldamine ning järelvalve nende tegevuse järele.

Sisemine töökorrad. 1) Büroo kogub endale võimalikult rikkalikumad mustrite-, kirjelduste-, asjatundjate otustuste- ja soovitude kogud firmadelt, kes ruumide kindlustamise seadeldusi valmistavad, levitavad või üles seavad.

2) Büroo kogub endale ühe eksemplari kõikidest praegu olemasolevatest mehaanilistest, elektrilistest, kui ka üldist laadi kindlustusseadeldustest. Seda kogu täiendatakse sel alal ilmuvate uudistega.

3) Kogemuste, tähelpanekute ja ettepanekute kogumine ja ärakasutamine ruumide kindlustamise ja üldse varguste ärahoidmise alal, milliseid võiksid anda teised asutused, eraisikud, firmad jne.

4) Sissetulevate pakkumiste ja järelepärimiste lahendamine. Kindlustustehniliste uudiste järelproovimine.

5) Asjasse puutuva kirjanduse kogumine.

6) Registratuuri sisseseadmine ja korraspidamine peaaegselt arvesse tulevate kindlustusseadelduste üle (avalikud asutused, pangad, erakorterid, laod, magasinid jne.).

7) Statistika pidamine murdvarguste üle üldse ja nende murdvarguse katsete üle eraldi, millised ülesseatud kindlustusabinõude tõttu äpardusid või õigel ajal märgati. Samuti statistika pidamine juhtumiste üle, kus ülesseatud kindlustusseadeldused oma ülesannet ei täitnud.

8) Kindlustatud ruumide ülevaatamine (muidugi omaniku soovil).

9) Teopaiga vaatlemine suurematel juhtumistel, samuti tarvitatud murdmisriistade tundmaõppimine, et uuendusi varaste tehnikas ja varaste uusi trikke paljastada ning nende vastu kodanikke hoiatada.

Nagu büroo ametnikud seletasid, leidvat büroo õige laialdast kasutamist ja kahtlemata on sel teel suudetud murdvarguste arvu Berliinis vähendada.

Meil on see kuritegevuse vastu võitlemise ala tänini veel söödis seisnud, kui mitte nimetada aastat kolm tagasi minu

poolt tehtud nõrka katset sel ajal ilmunud broshüüri „Mida peab iga kodanik teadma kuritegude jälgimisest ja kuidas vargusi ära hoida“ läbi kodanikke virgutada kuritegude jälgimisel politseid toetama ja oma varanduse kaitseks paremaid abinõusid tarvitusele võtma. Arvan, et meilgi maksaks kaalutlemisele võtta nõu-

andekohtade organiseerimine Saksamaa eeskujul. Meie tänapäevane varguste arv on selleks küllalt suur. Arvatavasti ei keelduks kindlustusabinõude ärid ja tehnikakontorid selleks oma kaasabist. Algatus peaks aga välja minema kohalike politseijuhtidelt.

Politsei kaastegevusest perekonnaseisu registreerimisel.

M. Morrison.

1926. a. 1. juulist hakkas maksma ja viidi ellu kodanline perekonnaseisu registreerimine sellekehaistes perekonnaseisu ametites. Kuna varemalt lasus see talitus koguduste vainulikkude peal, siis ei puutunud politsei sellega peaaegu kokku, välja arvatud lahusuliste registreerimine, mida politsei toimetas 1917. a.

Mis puutub perekonnaseisu kodanlisesse registreerimisse, siis on perekonnaseisu seaduses („R. T.“ nr. 191/192 — 1925. a.), siseministri 7. mai 1926. a. juhtnõoides perekonnaseisu ametnikkudele statistiliste teatelehtede täitmiseks („R. T.“ nr. 45 — 1926) ja 20. mail 1926. a. antud juhtnõoides perekonnaseisu seaduse kohta („R. T.“ nr. 48 — 1926. a.) ette nähtud kõik üksikasjaliselt ja täpselt. Vähem selgust annavad aga nimetatud seadus ja juhtnõoidid leitud laipade, eriti aga leitud laste laipade kohta, kellede vanemad teadmata ja ka jäävad teadmatuks. Näib küll, et sarnased juhtumised harva tulevad ette, kuid tegelikult ei ole see ometi nii. Kuna neid üksikutes politseijaoskondades ehk vahest aasta jooksul ei tulegi ette, leidub neid teisel pool kauris tihti. Nii on see, näit., Tallinnas vana nähtus, et igal kevadel, kui lumi sulama hakkab, ka veeloikudest, raudtee tammide ligidusest, surnuaedadel haudade vahelt, prügihunnikutest, väljakäigukohtadest j. m. väikeste laste surnukehi leitakse, keda emad endist ära heitnud, et neist lahti saada. (Kas surnultsündinud, vägivaldselt aborteeritud jne. on teine asi.) Nende kohta ei ole tänini veel meil peetud mingisugust registratsiooni, kui selleks mitte pidada puhtpolitseilist juurdlust; nii on kõik sarnased juhtumised statistika ja tema vaatlemise viiside eest täitsa kaduma läinud. Kuna aga perekonnaseisu ja tema maksmapanemise juhtnõoidid otse sinna poole sihivad kõikide elanikkude arvu, liikumisi ja nende kaasnähtusi või-

malikult puhtalt ja selgelt fikseerida, siis tuleb politseil erilist tähelepanu sellele väljale pöörata, kuhu temal peaaegu ainuüksi võimalik on ligi pääseda.

Oli enne nimetatud registratsiooni seaduse maksmapanekut kusagil mõni surnukeha leitud, siis toimetati selle kohta juurdlust, toimetati sugulaste ja tuttavate ülekuulamist. Enamasti alati suudeti varemalt elus olnud isik ikkagi kuidagi kindlaks teha. Teine lugu on aga emadest äraheidetud laste surnukehadega, siin läheb väga harukordsetel juhtumistel korda vanemaid kindlaks teha, kuna need end varjavad. Ei annud otsimised ega järelkuulamised tagajärgi, saadeti protokoll lõpetamiseks ja ömmeldi hiljem kausta. See pidi olema hea juhtumine, kui lapse surnukeha leidmise järele ka mõni abort ehk selletaoline kuritegu tuli avalikuks. Nii ei annud sarnased juurdlused muud kasu, kui seda, et selle läbi nimetatud nähtused harilikku kuritegevuse hulka arvati, mille vastu politsei pidi üldises korras võitlema. Seda materjali ei saadud kasutada, sest ta ei sattunudki peale politseijaoskondade kuhugile.

See on primitiivne talitusviis, ja uuemad seadused on meie tegevust tahtnud sinna juhtida, kuhu vananenud võtted ei ulatanud. Moraalses kuritegevuses ja eksimistes on tarvilik käsitada selget materjali ja seks tulevad kõik võimalused ära kasutada.

Leitud laste kohta on väga tähtis, kas nad ilma tulles on elanud või sündides surnud. Seda otsust annab harilikult arst ja sellejärele kantakse need perekonnaseisu ametis kas ainult surma või sündinute ja surnute registrisse. Perekonnaseisu ametnikkudele on tähtis, kas surnukehade juures leiti mingisuguseid dokumente või mitte, sest need andmed märgitakse üles. Siseministri juhatuskiri 7. maist 1926. a. teeb perekonnaseisu ame-

tile kohuseks surnultsündinute kandmis- aeg ära märkida kuude viisi ja selle peale tuleb surnukehade lahkamisel ehk nende vaatlemisel arstide tähelepanu juhtida.

Väga tähtsaks peab sarnane juhtnõör sünnituskoha ehk surnukeha leiu koha kirjeldamist ja rõhutab selle erilist täp- sust. Leiukoha määramisel tuleb peale maakonna, linna, alevi või valla selleks eriti juhata tud lahtris näidata, kas leid oli majas, metsas, vagunis, laeval jne. Nii- sama tähtis on ka surmapõhjus, kuid et see arsti protokollis kõige tähtsam ja olu- lise osa, ei ole karta selle väljajäämist ehk kaotsiminekut. Kõikide tähendatud andmete muretsemist perekonnaseisu ametnikkudele rõhutab nii seadus, kui ka juhtnõörid mitmekordselt, nii tuleb sar- naste protokollide kokkuseadmisel nende peale ka erilist tähelepanu pöörata.

Kuna kõik perekonnaseisu registreeri- mised seadus kohuseks teeb teadaannete tegemise asjaosalistele ehk omaksetele, langeb teadaannete tegemise mure ja pearaskus leitud laipade juures politsei peale. Perekonnaseisu seadus nõuab teadaannete tegemist ainult perekonna- iikmetelt, korteri- või majaperemehelt,

haigemaja, vaestemaja, varjupaiga, kas- vatuskoha, vangimaja jne. juhatajatelt, kuid leitud surnukehade kohta puuduvaid andmeid ammutavad perekonnaseisu ametnikud ainult politsei protokollidest. Surnukeha leidja peab leiust teatama ai- nult politseile ja sellega on tema tegevus lõpetatud perekonnaseisu ametile ei tee leidja teadaannet ja seda seadus ei nõuagi.

Leitud laipade protokollide ära kirjad saadetakse perekonnaseisu ametnikule ajaviitmata, ega ei tule oodata seda, et need prokuröri poolt ennem saaks lõpeta- tud. See kiirus on tingitud sellest, et enne surnu registreerimist on keelatud teda matta.

Politsei kaastegevus perekonnaseisu aktide kokkuseadmisel saadetakse pro- tokollide ära kirjade kaudu on nüüd tähtsam kui kunagi ennem. See on nüüd politseile sunduslik, kuna ta varemalt ei olnud seda. Peatähtsus seisab nüüd sel- les, et leitud laipade protokolleerimisel politsei perekonnaseisu ametnikke ja ametkohti silmist ei laseks ja sinna kõi- gist sarnastest juhtumistest teataks pro- tokolli ära kirja saatmise teel.

Tartu-Valga abiprefekt Oskar Truus †

15. skp. kell ¼4 suri influentsa taga- järjel saadud peaaajude põletikku üks meie vanematest politseipere liigetest — Tar- tu-Valga abiprefekt Oskar Truus. Ka- dunu sündis 1878. a. Tartus ja astus 3. sept. 1901. aastal politseiteenistusse. Politseis teenis O. Truus sellest ajast saa- dik vahetpidamata, välja arvatud lühike aeg saksa okupatsiooni ajal. 11. det. 1918. a. valiti kadunu Tartu linnavalitsuse poolt Tartu linna miilitsaülema abiks. 27. maist 1919. a. kuni 1. veebruarini 1920. a. täitis tema Tartu linna politsei- ülema kohuseid, sellest ajast peale oli va- hetpidamata Tartu linna politseiülema abiks ja — peale politseiasutuste kujun- damise määruse jõusse astumist — Tartu- Valga abiprefektiks.

Eesti politsei kaotas Truus'iga süm- paatliku, tagasihoidliku, teadliku ja hea tööjõu.

Näidendikirjutaja mõrtsukana.

Kriminalisti elukutse on kahtlemata üks raskematest ja elule ning tervisele hädaohtlikumatest üldse — rääkimata veel sellest, et praegu ei suuda ükski riik väärikselt tasuda kriminaalametnikkude tööd. Sellele vastukaaluks on aga üks tähtis asjaolu, mis just seda tööd teeb eriti huvitavaks ja armsaks: kriminalist näeb ja elab läbi elus nii palju huvitavat, kui ükski teine ametnik, ning kui tema palga suhtes on samas seisukorras nagu kõik teised vastava riigi ametnikud, siis tõuseb tema üleelamiste tõttu kaugelt üle teiste. Nagu kinos lähevad temast mööda inimesed ja need kuuluvad kõikidesse kihtidesse, kõikide rahvuste hulka. Kuritegijaid leidub ju nii jõukamate kui vaesemate, nii linna- kui maaelanikkude seas ning ükski amet, ükski usk, ega rahvus ei moodusta selles mõttes erandit.

Mõistagi, et kriminaalametnikul tuleb igapäevases töös palju, palju rohkem tegemist teha shablooniliste sündmustega, kui oma iseäralduste tõttu huvitavate kuritegudega ja raske on öelda, missugused kuriteod nimelt on huvitavad ja missugused mitte, sest siin on tegemist kahe tähtsa momendiga: isikutega ja viisiga, kuidas läheb korda kuritegu täies ulatuses selgitada. Igatahes pole tähtis kuriteo suurus — nii materjaalse, kuriteo läbi sünnitatud kahju näol, kui ka karistuse kujul, mis ootab kuriteo toimepanijat — nii mõnigi leivakoti vargus võib olla mitu korda huvitavam kui komplitseeritud ja tähtis murdvargus.

Muidugi on ikkagi kõige huvitavam see — kuidas selgitada toimepandud tapmist, röövimist, vargust. Sest tuleb lõpmata suurest võimaluste arvust leida midagi kindlat, positiivset. Ja pole ime, kui kriminalisti poole peale suurema kuriteo selgitamist harilikult pööratakse küsimusega: aga kuidas siis korda läks kuritegijat kindlaks teha?

Berliini suurel politseinäitusel oli üks osa kinniseks kuulutatud, kuhu ei pääsenud harilik publik, vaid kuhu lasti ainult eriteadlasi, eriametnikke ja ajakirjanikke eriliste lubadega. Arusaadavalt äratas harilikkude näitusel käijate seas ainuüksi sõna „kinnine“ osa suurt tähelepanu ning arvati, et nende kinniste uste taga kindlasti võib näha midagi haruldast. Nii arvati täie õigusega. Sest selles osas leidsid peale mitmesuguse teaduslise mater-

jali veel osa: kuidas selgitada kuritegusid — ning spetsialistidele demonstreeriti siin näitlikult väga mitmesuguseid metoode. Kuigi politsei ei saa ega tohi oma saavutusi saladuses hoida oma ametvendade ees, peab tema siiski oma metoode ja teadmisi saladuse katte all hoidma oma igaveste vaenlaste-kuritegijate ees: siin sarnaneb tema juba kaitsevæele: kui vaenlane tunneb tema jõudu ja tema nõrkust, siis on politsei võitluses kuritegijate vastu kadunud, siis on lahing kaotatud.

Kui, tähendab, kuritegude selgitamise viis pakub õige palju huvitavat, siis juhtub ka, et kuritegu saab eriliselt huvitavaks selle toimepanija isiku tõttu — ja ainult selle tõttu. Ühest sarnasest juhtumisest kõneleb kriminaalpolitsei nõunik Gennat, tapmist uurimiste jaoskonna juhataja Berliini kriminaalpolitseis. Kolm päeva — vara hommikust kuni hilise õhtuni — kuulati keegi mõrtsukas üle, aiales siis jõuti asja kohta enam-vähem selgusele. Kuritegija lõpetas oma seletuse sõnadega: „Ja kui mind isegi karistatakse surmanuhtlusega ja kui mina enne karistuse täideviimist teada saan, et minu näidend „Der Fluch der Vergeltung“ (kättemaksmise needmine) on eduga lavastatud, siis suren mina heameelega. Siis maksis elada!“ Näidendikirjutaja mõrtsukana!

Asjakäik ise on lühidalt järgmine. 7. septembril 1918. aastal läks postiametnik, rahakandja L., suurema rahasummaga postihoonest välja ning kadus jäljetult. Neli päeva hiljem leiti mehe laip (kõri oli noaga läbi lõigatud) kellegi proua R. korteris Spandau tänaval. Kõrvaltoas leiti proua R. laip, keda tundmatu mõrtsukas oli samal viisil tapnud. Nagu politseilisel uurimisel selgus, elasid alates 1. septembrist tapetud proua R. juures vennad Stubenrauch'id, võikauplejad. Proua R. oli teistele majaelanikkudele jutustanud oma uutest allüürnikkudest suure uhkusega. Seda ei saa ka imeks panna — sest võikauplejad Saksamaal olid tol ajal — maailmasõja lõpupäevil — isikud, kelledega igaüks tahtis tuttavaks saada, kellede sõprust otsis iga mees. Kui õnnetu postiametnik saatuslikul päeval ilmus Stubenrauch'ide juure, palus toas olev vend teda veidi istet võtta ja lubas temale anda nael võid odava hinnaga. Mees istuski lahkelt pakutud toolile — ning paari minuti pärast oli tema surmatud.

2. jaanuaril 1919. aastal teatati Berliini kriminaalpolitseile jällegi ühest postiametniku tapmisest. Sel korral pandi juhm mõrtsukatöö toime ühes parimas Berliini võõrastemajas, kus elasid ainult rikkad inimesed. Tapmine sündis peaaegu samal viisil nagu esimeselgi korral. Vastutulelik „härra von Winterfeld“ pakub postiametnikule, rahakandjale, istet, lubab temale veidi leiba ja võid tuua...

Järgmine ja viimane vaatus selles näidendis sünnib Dresdenis. 31. juulil 1922. aastal pannakse tähele ühte kahtlast meest, kes arglikult Töpferi tänavat mööda liigub. Juhuslikult möödaminejad toovad kohale politseiametniku, kahtlusalune näeb politseid ja inimesi, katsub põgeneda, laseb püstolist tagaajajate peale, teda läheb korda kinni võtta ning trellide taha toimetada. Mehe juurest leitakse: üks raske haamer, pikk ja jäme köis, kaks püstolit. Politseil hakkas asi ja tundmatu isik selguma. Rahakandja postiametnik, kes pidi majja minema, mille ees tundmatu kinni võeti, oleks samuti nagu tema ametivennad Berliinis surma leidnud, kui tema poleks täitsa juhuslikult paari minuti võrra hiljaks jäänud. Tema pidi väikese rahasumma tähendatud majja viima, rahasaaja nimi ja aadress oli välja mõeldud, ning majja ilmumisel oleks teda tapetud. Kõik läks hästi, kuid ametniku hiljaksjäämine sai mõrtsukale saatuslikuks.

See oli Blume viimane samm. Tema andis end peale arreteerimist täielikult alla. Et tema kinnivõtmisel haavata sai, toimetati teda haigemajja ning, haigemajas viibides, jutustas tema oma elulugu ametnikkudele. Kas teda vaevas südame-tunnistus? Oli temal üldse südame-tunnistus? Tahtis tema juba siis eluga lõpuli-kult jumalaga jätta? Kes seda teab! Kuid tema seletused näitasid, et on tegemist väga kardetava mõrtsukaga, ja, võib julgelt öelda, ühe kõige kavalama ja julma meie aja tapjaga.

Blume (või Stubenrauch, alias von Winterfeld) tuli mõtte peale, tapmise läbi palju raha teenida. Selleks hakkas tema uurima rahakandjate postiametnikkude tegevust. See kestis väga kaua aega. Blume pani tähele, missuguses majas teatud postiametnik oma tööd algas. Just

esimene maja oli temale tähtis, sest seal, nii järeldas tema muidugi õieti, on rahakandjal veel kõik edasitoimetatav raha alles, seal on saak kõige suurem. Selles majas üüris siis Blume omale kaks tuba. Tema seletas, et tema on ärimees ja töötab koos vennaga (kes oli väljamõeldud isik) „vennad Stubenrauch“ nime all. Blume üüris kaks tuba, et sellega välja tõrjuda korterist üht noort naisterahvast, kes temale muidugi oleks võinud saada hädaohhtlikuks. Teine tuba läks „vennale“. Söögi ajal pidid laual olema k a k s tassi, k a k s taldreku: ja korteriperenaine uskus kindlasti venna olemasolusse, nagu selgus tema juttudest majarahvale.

Siis teine tapmine. Kõik korteri- ja majaomanikud muutusid muidugi ettevaatlikuks peale esimese mõrtsukatöö avalikukstulemist ja sellest teatamist ajalehtede kaudu. Erakorteris polnud mingil viisil enam võimalik uuesti samalaadist tapmist toime panna. Blume muutus härra von Winterfeld'iks, kes elama asus suurepärasesse võõrastemajja. Sarnases uhkes võõrastemajas polnud kirjakandjal midagi karta!

Et aga oodatavat saaki veelgi suurendada — ei tohi unustada, et kirjeldatud sündmused aset leidsid 1918./19. a. talvel, s. o. kõige rahutumal ajal Saksamaal — kirjutas Blume vastavas rajoonis olevatele äridele ja eraisikutele anonüümkirju, milledes kirjakerjutaja teatas, et on lähemal päevil karta uusi rahutusi. Kirjad lõppesid soovituselise „hea sõbra“ poolt raha, mis pankades on, välja võtta, sest pankasid võidakse üle võtta kas või paariks päevaks ja inimeste varandus võib kaotsi minna. Muidugi eeldas raffineeritud kuritegija selle juures, et rahasaatmine sünnib posti kaudu. Postiametnikke meelitas ta oma juure sellega, et enesele väljamõeldud nime all raha lasi posti kaudu saata.

Mõlema tapmisloo vahel aga oli Blume jällegi näidendikirjutaja: tema sülest ilmus näidend „Simili“, mida eduga lavastati.

Mõni päev peale süü ülestunnistamist lõpetas Blume vabatahtlikult oma elu Dresdeni vangimajas.

Politsei neljajalgised abilised.

H. Tann.

Hobune ja koer Berliini politseinäitusel.

Selle peale vaatamata, et tehnika on viimasel ajal hiigla edusamme teinud ja meie uue aja motoriseerimist heaks kiidetakse, ei saa ega taha politsei loobuda hobusest ega koerast. Ei saa igal pool iga asja mootori või masinaga asetada, kuigi seda väga soovitakse ja selle poole püütakse. On kindlaks tehtud, et hobune ja koer on mõnikord politseile kaaluva tähtsusega. Selle tagajärjel pole hobust ega koera unustatud suurel politseinäitusel 1926. a. ja mõlemad olid esitatud.

Et preisi politsei suudab ratsa midagi ära teha, sellest kirjeldasin artiklis ratsapolitsei ettekannete kohta. Et ka sisemine asjaajamine seisab kõrgel, näitab meile näitus, kus korrapäraselt oli esitatud tali 12 hobuse jaoks. Tallis võis näha suurepäraseid põhja-preisi ja hannoveri tõugu hobuseid. Viimast tõugu eelistatakse politsei jaoks. Need loomad on parema ja tugevama kehaehitusega ja äratavad vaataja lugupidamist. Hannoveri tõugu hobused on iseloomu poolest rahulised ja mõistlikud ja selle läbi kõlbavad nemad paremini tänavateenistuse jaoks. Selle vastu armastavad aga „landjäägrid“ erksaid ja väledaid põhja-preisi tõugu hobuseid. Viimaseid ostetakse siin vabalt. Peale kohalejõudmist saadetakse ostetud hobused, kes saanud neli aastat vanaks,

koolidesse; neid on Preisimaal arvu poolest neli.

Politsei proovib kõik läbi, mis kasulik ja rohkem kõlbab. Nii võis näha loomatoidusalve küljes automaati joogivee jaoks, sadulakambris uusi mudeleid väga headest sadulatest, mis sarnanevad inglise ohvitserisadulale, otstarbekohaseid valje, iseäranis läbilõikamiste vastu kaitstud ohe-likke ja täieline rakendus.

Peale selle võis näha väikseid mudeleid sõiduriistadest, vangide transportvankrist, tallidest, hobuste laatsarettidest ja sepikojast. Üks eeskujulik sepikoda ja laatsarett oli in natura üles ehitatud.

Hobuste jaoskonna vastas oli koerte jaoskond. Kõik koerad olid paigutatud kuuseokstega kaunistatud puuridesse. Ühes puuris võis näha koos koera, kassi, kodujänest ja meresiga. Puuride kohal oli seatud rohkesti ülesvõtteid üksikute politseikoerte jaamadest. Berliini politsei oli esinenud piltide seeriaga koera kasvatamist. Siin näidati Berliini politsei poolt, kuidas koera kuriteopaigal kasutatakse ja kuidas teda juhitakse jälgedele. Edasi näidatakse, kuidas koer jälgedest ja kuritegija poolt maha unustatud kindast haisu võtab.

Selles jaoskonnas võis selget pilti saada, kuidas koeri kasvatada ja neid politseiteenistuses kasutada.

Kirjutusmasin Sherlock Holmes'i osas.

Meie kõik teame, et nii mitmedki kuriteod on avalikuks tehtud ainult tänu õnelikule juhusele: oli vaja üksnes osata saatuse enese poolt antud näpunäiteid teadlikult ja osavalt kasutada, et mõrtsukat, murdvarast, riisujat jne. tabada ja toimetada kohasesse paika. Nii mõnigi joochnud peaga aetud jutt, mis määratud ainult seltsilistele-ametvendadele, nii mõnigi valesse kohta unustatud kiri või kogemata öeldud lause on saatuseks saanud vanadele, vilunud kuritegijatele-retsidivistidele.

Teisest küljest aga teame meie ka, et kõige väiksem asitõendus, mis näib esimesel silmapilgul mitte midagi ütlev, võib muutuda suurima tähtsusega süüdistus-

materjaliks — kui ainult osatakse sellega õigel ajal midagi peale hakata. Kuriteopaigal leitud püksinõpp, juuksekarv või sigari tuhk, mille abil läheb korda avalikuks teha kuriteo toimepanijat, ei ole ainult põnevate kriminaalromaanide kirjutajate väljamõeldus, vaid ka tegelikus elus võib ette tulla analoogilisi juhtumisi.

Ühest sarnasest loost jutustab saksa kriminaalkomissar von Liebermann, kellel tuli 1918. aastal tegemist teha pettusega, mis toime pandi ühes suuremas Berliini pangas: Keegi tundmatu avas omale selles pangas konto väljamõeldud ärinime all. Kuritegijal läks korda võltsitud kirjade abil sellele kontole ülekanda lasta 600.000 kuldmarka (s. o. ligi 55 mil-

jonit Emk.). See raha võeti siis muidugi varsti välja ning raha ja rahasaaja-konto-omanik kadusid kui tina tuhka. Keegi pangaametnikkudest ei osanud meest täpselt kirjeldada, sest loomulikult ei pööratud temale erilist tähelepanu. Pangas leidis muidugi ka mehe äri aadress — kuid, nagu selgus, seisid äriruumid koos ühest möbleeritud toast Kleisti tänaval ja pealegi oli neid ruume vaatamas käinud ning üürinud keegi korteriperenaisele tundmatu daam jällegi, nagu kindlaks tehti, vale nime all. Nii et esialgu mingisuguseid enam-vähem täpseid andmeid polnud kuritegija kohta.

Kahtlus langes küll juba alguses ühe samas pangas teeniva ametniku peale, keda kahtlustati osavõtmises kirjeldatud petmisest. Ametnik salgas igasugust osavõtmist ning vaatamata kõikidele politsei poolt ettevõetud sammudele, ei läinud korda kindlaks teha, et ametnik oli mingisuguses ühenduses tundmatu kuritegijaga. Asitõendustena olid politsei käes kaks lühikest kuritegija poolt pangale kirjutatud kirja ja kaks tshekki, milliste abil välja võeti need 600.000 marka. Kõik kirjatükid olid kirjutatud kirjutusmasinal. Just viimane asjaolu näis uurimist veel eriti raskendavat. Lähemal kirjade vaatlemisel aga pani komissar von Liebermann tähele, et tähed kirjadel olid kõik isesugused, teiste sõnadega oli isik, kes neid kirju kirjutas, tarvitanud nelja teineteisest erinevat kirjutusmasina tüüpi. Tõsi küll, iga kirjatükk oli väga lühikene, kuid siiski midagi oli leitud — ja tõusis lootus, kas ei saa midagi peale hakata nende mõnerealiste kirjutusmasinal kirjutatud kirjadega. Esimene mure oli muidugi kindlaks teha, missuguste masinate tüüpide abil kirjad valmistatud. Tuli minna kirjutusmasinate äridesse, sealt vabrikutesse ning masinate vabrikantide juurest tähtede vabrikantide juure. Igalpool toetati politseiametnikke jõudumööda, muidugi tuli hulk eksitusi, kuid siiski läks lõpuks korda peale mitmenädalist väsimatut tööd kindlaks teha, et kuritegija tarvitas kirjade kirjutamisel järgmisi kirjutusmasinaid: üht „Continental“ masinat, üht „Ideal-A“ masinat, üht väikest „Adleri“ masinat ning üht masinat, mille kohta ei jõutud selgusele, mis tüüpi tema

on. Sellega oli aga siis ka saadud esimene positiivne tagajärg. Kirjade kirjutaja pidi tähendatud kirjutusmasinate omanikuga olema mingisuguses vahekorras, arvata muidugi võis, et kirju kirjutati ruumis, kus kõik neli masinat olemas. Sellest teatati publikule ajalehtede kaudu, kusjuures politseipresiidium teadaandele veel juure lisas, et kirjad ja tshekid on arvatavasti kirjutatud ühes masinakirjutamise büroos. Paluti kõiki isikuid, kes võivad tuua selgust asjasse, teatada politseipresiidiumi. Järgmise päeva hommikul peale teadaande ilmumist ajalehtedes tuli presiidiumi keegi daam — masinakirjutamise büroo omanik — ning teatas, et temal büroos on tõesti neli teadaandes kirjeldatud masinat, kusjuures veel selgus, et neljas masin oli kokku seatud mitmesuguste teiste, mitmesüsteemiliste, kõlbmatuks muutunud kirjutusmasinate üksikutest osadest. Daamil tuli ka meelde, et tema büroosse ilmus kolmel korral keegi temale tundmatu noormees, kes soovi avaldas mitmesuguseid tunnistusi masinal ümber kirjutada. Kui daam kord ümberkirjutamise ajal tema juure tuli, peitis tundmatu kiirelt mõned paberid ära. Nüüd viidi daam panka ja näidati temale pangaametnikke, nende hulgas oli ka esialgul arreteritud, kuid siis süütõenduste puudusel vabaks lastud ametnik. Masinakirjutamise büroo omanik tundis otsekohe kirjade kirjutaja ära. Kuid viimane tegi nagu ei teaks tema siiski veel asjast midagi ning küsis, kas siis tõesti on keelatud tunnistusi ümber kirjutada. Kui aga komissar von Liebermann ametnikule selgitas, missugune vahe on üksikute kirjutusmasinate tähtede vahel ja kuidas isegi ühe ja sama tüübilise masina tähed teineteisest aastate jooksul eralduvad ärarippuvalt masina tarvitamisest ja kui mehele selgeks tehti, et kõne all olevad kirjad ja tshekid on kirjutatud teadaolevas büroos, siis ei salganud ametnik ka enam oma kuritegu. Kõige selle tagajärjel sai pank tagasi 591.000 marka — töö oli end igapidi ära tasunud. Ainult 18 reast masinakirjast jätkus selleks, et petist kindlaks teha ja väikestest tühjast asitõendusest sai lõpuks süüdistusmaterjal, mille vastu ei suutnud sõidida kuritegija.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksyusetuks järgmised isikutunnistused:

- K u t s i k, Jaan Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 24. 12. 19 a. nr. 6530.
- T i i s l e r, Johannes Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 5. 1. 20 a. nr. 6332.
- B o r k m a n n, Amalie Ado t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 20. 10. 25 a. nr. 927.
- K a a s i k, Mihkel Johani p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 15. 3. 24 a. nr. 1503.
- S o n n e, Carry Juliuse p., v. a. lisaku vallaval. 30. 5. 23 a. nr. 949-a.
- K i i p s a r, Arnold Villemi p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 16. 9. 22 a. nr. 11977.
- A m b e r g, Ekaterina Johannese t., v. a. Narva-Jõesuu alevival. 17. 1. 25 a. nr. 677.
- N a b a, Anna Vidriku t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 23. 10. 23 a. nr. 1057.
- L õ h m u s a a r, Ida Johani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 27. 11. 19 a. nr. 1488.
- P o k k, Elfriede Jaani t., v. a. Erastvere vallaval. 31. 1. 20 a.
- H õ l p s u s, Leon Gustavi p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 10. 1. 25 a. nr. 4081.
- A n o n, Anna Jaani t., v. a. 2. jsk. pol. komissariilt Tartus 17. 5. 26 a. nr. 6641.
- O j a, August Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 4. 7. 21 a. nr. 17632.
- H e c h t, Marie Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 4. 12. 19 a. nr. 3350.
- K ä i s, August Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 16. 10. 20 a. nr. 15644.
- H e r m a n n, Eduard Daaveti p., v. a. 2. jsk. politseikomissariilt Tartus 29. 4. 26 a. nr. 6532.
- M ö l d e r, Hilda Johani t., v. a. 4. jsk. pol. komissariilt Tallinnas 5. 5. 26 a. nr. 645.
- S a b a n t s e v, Efim Jakobi p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 8087.
- P r e e k e l, Aleksander Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 9. 7. 25 a. nr. 5081.
- L o o m u s, Aleksander Ado p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 24. 4. 23 a. nr. 819.
- E d u r, Theodor Ado p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 29. 12. 19 a. nr. 8453.
- K ü b a r s e p p, Linda Peetri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 11. 11. 24 a. nr. 840.
- V ö l l i, Frieda Hansu t., v. a. Valguta vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 437.
- A l e p, Karl Hansu p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt nr. 4638.
- S u p s, Jaan Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 7. 1. 20 a. nr. 6868.
- K a a r u s, Eduard Johani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 30. 12. 19 a. nr. 6305.
- M a t t o, Amalie Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 20. 11. 19 a. nr. 408.
- P e l t s e r, Liisa Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 20. 12. 19 a. nr. 5079.
- L i i l, Helmi Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 4113.
- U r m, Johannes Eduard Liisa p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 24. 1. 20 a. nr. 9606.
- K a a s i k, Marie Mardi t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 6. 5. 22 a. nr. 14151.
- U i g, Linda Johani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 19. 5. 25 a. nr. 547.
- M a k k, Ferdinand Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 18. 10. 24 a. nr. 775.
- G u s t a v s o n, Villem Hansu p., v. a. Häädemeeste vallaval. 1921 a. nr. 598.
- T a l t s, Marie Jakobi t., v. a. Orajõe vallaval. 1919 a. nr. 139.
- A d l e r, Johan Jüri p., v. a. Häädemeeste vallaval. 1925 a. nr. 359.
- V ö i g a s, Aleksander Hansu p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. ülemalt 21. 11. 25 a. nr. 1292/259984.
- V i s a s, Marie Jüri t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 16. 1. 20 a. nr. 9536.
- M u r d, Tõnis Hendriku p., v. a. Saulepa vallaval. 7. 5. 21 a. nr. 604.
- J a k k e, Lidia Johani t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 13. 8. 23 a. nr. 1592/71542.
- P e t e r m a n n, Alfred Karli p., v. a. Pärnu linna politsei ülemalt 6. 12. 24 a. nr. 1474/148945.
- T õ n i s s o n, Jaan Peetri p., v. a. Mõisaküla alevival. 4. 4. 22 a. nr. 169.
- J a k o b s o n, Jüri Mihkli p., v. a. Vee vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 148.
- K a s k, Karl Jakobi p., v. a. Laiksaare vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 796.
- V a h e r, Mari Andrese t., v. a. Laiksaare vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 732.

- Naadel, Karl, v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 12. 11. 24 a. nr. 3672.
- Post, Otto Tõnu p., v. a. Kuksema vallaval. 30. 10. 20 a. nr. 743.
- Märkson, August Jüri p., Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 2583.
- Leeberg, Kustas Jüri p., v. a. Väätša vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 499.
- Käsper, Voldemar Mardi p., v. a. Vahastu vallaval. 13. 11. 23 a. nr. 39.
- Sillaots, Alma Aleksandri t., v. a. Esna vallaval. 20. 10. 23 a. nr. 810.
- Lemberg, Eduard Leena p., v. a. Mäo vallaval. 25. 11. 20 a. nr. 426.
- Kastanie, Aliide Gustavi t., v. a. Harku vallaval. 11. 6. 20 a. nr. 1473.
- Teimann, Jaan Gottliebi p., v. a. Vao vallaval.
- Paigalik, Voldemar Villemi p., v. a. Lehtse vallaval. 23. 11. 23 a.
- Reinvaldt, Evald Karli p., v. a. Ambla vallaval. 14. 3. 25 a. nr. 695.
- Lippa, Aleksander Jüri p., v. a. Ambla vallaval.
- Bach, Anton Jüri p., v. a. Nõmküla vallaval. 24. 12. 19 a. nr. 250.
- Hausmann, Vidrik Kadri p., v. a. Kurista vallaval. 1920 a.
- Lusikas, Ado Ado p., v. a. Inglise vallaval.
- Mõttus, Peeter Jaani p., v. a. Kuigatsi vallaval. 2. 5. 24 a. nr. 76.
- Hiiop, Marie Jaagu t., v. a. Patküla vallaval. 29. 11. 19 a. nr. 79.
- Petunov, Aleksander, v. a. Irboska vallaval. nr. 1426.
- Jürgenson, Julius, v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. politseikomissariilt nr. 113.
- Golubeva, Ekaterina, v. a. Irboska vallaval. nr. 211.
- Gordov, Aksenja Ivani t., v. a. Irboska vallaval. nr. 1600.
- Tultsov, Aleksandra, v. a. Panikovitshi vallaval. nr. 5309.
- Nasarov, Nikifor, v. a. Rootovo vallaval. nr. 348.
- Mihejev, Ivan, v. a. Vilo vallaval. nr. 71.
- Kool, Kristine, v. a. Laura vallaval. nr. 334.
- Palootsa, Andrei, v. a. Petseri vallaval. nr. 16/4.
- Müürjorg, Dmitri, v. a. Vilo vallaval. nr. 180.
- Bogoroditskaja, v. a. Petseri linna pol. ülemalt nr. 1266.
- Birk, Marie, v. a. Tall. linna pol. ülemalt 18. 2. 19 a. nr. 10070. (35280)
- Silkov, Mihail, v. a. Vilo vallaval. nr. 218.
- Bruus, Juuli, v. a. Vihterpalu vallaval. 26. 1. 20 a. nr. 394. (35281)
- Preimann, Amalie, v. a. Paldiski pol. jsk. 27. 11. 19 a. nr. 590. (35282)
- Mäeltsemees, Leena Tooma t., v. a. Keina vallaval. 1920. a. nr. 159. (38391)
- Kruup, Aliine Juhani t., v. a. Varbola vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 464. (38449)
- Kuulep, Jüri Reinu p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 2. 6. 23 a. nr. 1032. (38450)
- Kraut, Anna Tõnise t., v. a. Riisepere vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 428. (40101)
- Reismann, August Jüri p., v. a. Riisepere vallaval. 27. 4. 25 a. nr. 128. (40102)
- Vöörborg, Juhan Mardi p., v. a. Riisepere vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 641. (40103)
- Anderson, Hans Andrese p., v. a. Vana-Suislepa vallaval. 14. 6. 21 a. nr. 40. (40103)
- Solu, August Andrese p., v. a. Riidaja vallaval. nr. 11. (38782)
- Kotsar, Jaan Andrese p., v. a. Kõo vallaval. 2. 4. 20 a. (38782)
- Student, Anton Daaveti p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 1920 a. (38782)
- Kassak, Johan Villemi p., v. a. Tarvastu vallaval. 2. 2. 24 a. nr. 179. (38782)
- Loig, Anna Peedu t., v. a. Uue-Võidu vallaval. (38782)
- Toomas, Hendrik Hendriku p., v. a. Riidaja vallaval. 1925. a. (38782)
- Koppas, Hans Jakobi p., v. a. Vairava vallaval. 14. 12. 20 a. nr. 1239. (39009)
- Madrus, Viiv Liisu t., v. a. Kirbla vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 91. (40670)
- Ristal, Mihkel Viiv p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 1924 a. nr. 19266. (41096)
- Jänes, Marie Hermani t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 16. 8. 21 a. nr. 16341. (41097)
- Laurberg, Harald Antoni p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1924 a. nr. 1686. (41098)
- Leht, Emilie Nigulase t., v. a. Kärdla vallaval. 23. 8. 20 a. nr. 360. (41099)
- Vitte, Herman Karli p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 14. 3. 21 a. nr. 8978. (41100)
- Gabriel, Ida Jaani t., nr. 330. (41152)
- Repnau, Johanna Jaani t., nr. 944. (41153)
- Raud, August Tõnu p., nr. 44. (41154)

- E v a r t, Aleksander Karli p., nr. 311. (41155)
 P ä r t m a n n, Ludvig Nigula p., nr. 629. (41156)
 O r g m e t s, Emanuel Jüri p., nr. 109. (41157)
 A m b e r g, Eduard Aleksandri p., nr. 238. (41158)
 A n i, Hans Juhani p., nr. 267. (41159)
 R e b a n e, Bertha Aliide Nigulase t., nr. 1386. (41160)
 K a l j u, Peeter Antoni p., nr. 142. (41161)
 M ö l d e r, Tõnu Tõnu p., nr. 110. (41162)
 T r e i e r, Marie Jakobi t., nr. 816. (41163)
 O e h r e n, Konrad Leonhardi p., nr. 4395. (41164)
 N o o r, Artur Johani p., nr. 116. (41165)
 N o k k u r, Jakob Jakobi p., nr. 503. (41166)
 B a t a s c h k o v a, Sophie Kristjani t., nr. 786. (41167)
 S u k a m ä g i, Leena Hindreku t., nr. 421. (41168)
 P r i m m, Albert Hansu p., nr. 1441. (41169)
 K a r u, Johannes Tooma p., nr. 281. (41170)
 K r ö n v a l k, Amandus Johannese p., nr. 88. (41171)
 V a r m a, Jakob Jakobi p., nr. 179. (41172)
 S o m m e r, Juuli Jüri t., nr. 217. (41173)
 J o n s, Richard Tõnu p., nr. 93. (41174)
 N o k k u r, August Jaani p., nr. 812. (41175)
 G n a d e b e r g, Paul Antoni p., nr. 148. (41176)
 S i i g, Oskar Jakobi p., nr. 586/235200. (41177)
 K l e s m e n t, Elisabeth Gustavi t., nr. 1417. (41178)
 P a a l b e r g, Johannes Johannese p., nr. 1495. (41179)
 M e i g a s, Hilda Pärtli t., nr. 249. (41180)
 L i l l e b e r g, Jaan Johannese p., nr. 194. (41181)
 B l a u f e l d t, Hugo Rudolf Jüri p., nr. 6/122204. (41182)
 T ä ä r, Johannes, nr. 399. (41387)
 R o b i n s o n, Roman. (41386)
 U r i t a m, Jaan, nr. 1743. (41385)
 M a r t i n s o n, Helene, nr. 11492. (41384)
 P a a s, Anna. (41383)
 S e p l i n g, Gerhard, nr. 4411-a. (41388)
 T a k s, Jakob, nr. 7336. (41389)
 L e h t m e t s, Selma, nr. 6942. (41390)
 L e h t m a n n, Anna, nr. 8151. (41393)
 F a g e s t r ö m, Ilse, nr. 1076. (41392)
 A a m a n n, Johannes. (41391)
 L a a s m a, Aleksander Gustavi p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 30. 9. 24 a. nr. 3363/178840. (41440)
 S ä ä r i t s, Rosalie Konstantini t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 26. 7. 24 a. nr. 3047/168875. (41442)
 R e i n, Johanna Karli t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 4125. (41443)
 V i i s a k, Pauliine Jaani t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 28. 7. 24 a. nr. 1655/101072. (41444)
 T a r a s o v, Sergei Afanasi p., v. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 2. 12. 22 a. nr. 76/24485. (41445)
 E k i m o v, Villem Trifoni p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 3. 12. 19 a. nr. 365. (41446)
 L e e t b e r g, Otilie Gertrude Tõnu t., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 24. 1. 24 a. nr. 1263. (41447)
 M i r m a, Hendrik Hansu p., v. a. Velise vallaval. 1. 6. 20 a. nr. 502. (41562)
 M e h i k a s, Herman Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 11. 12. 24 a. nr. 1955/13364. (41563)
 L i l e n d e r, Jaan Jaani p., v. a. Vigala vallaval. 13. 12. 24 a. nr. 239. (41564)
 K ü l a o t s, Hans Johani p., v. a. Velise vallaval. 8. 2. 20 a. nr. 175. (41565)
 G r ü n r e i c h, Elisabeth Jakobi t., v. a. Kaelaste vallaval. 24. 4. 24 a. nr. 152. (41566)
 K o p p e l, Mihkel, v. a. Taebla vallaval. 16. 2. 23. a. nr. 4. (41659)
 L e t t, Robert Karli p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 13 9 22 a. nr. 312. (41786)
 P a l m a s, Georg Karl Reinholdi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 1924 a. (41787)
 K i m b e r g, Oskar Mihkli p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 29. 1. 25 a. nr. 418. (41788)
 K u u s, Artur Peetri p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 28. 1. 25. a. nr. 432. (41789)
 L o m p, August Karli p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. (41791)
 D i e s t f e l d t, Dagmar Augusti t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 1. 12. 19 a. nr. 608. (41792)

- Mölder, Leonhard Diedrichi p., v. a. Tudolinna vallaval. (41793)
- Serbin, Marie Mihkli t., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 1919 a. (41795)
- Fromm, Adele Jüri t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt nr. 332. (41796)
- Mölder, Erika Mihkli t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1. 8. 22 a. nr. 904. (41797)
- Polestschuk, Aleksandra Aleksandri t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 4. 5. 21 a. nr. 28520. (41798)
- Treiburg, Jakob Antoni p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 28. 7. 23 a. nr. 214. (41799)
- Õunapuu, Aleksander Viiu p., v. a. raudtee pol. 1. jsk. ülemalt 3. 3. 23 a. nr. 28/1252. (41800)
- Einar, Hans Tooma p., v. a. Saku vallaval. 17. 1. 25 a. nr. 10. (41831)
- Pahl, Charlotte Pauliine Jakobi t., v. a. Nehatu vallaval. 29. 8. 22 a. nr. 1514. (41832)
- Mülbach, Oskar Kristjani p., v. a. Viimsi vallaval. 6. 3. 23 a. nr. 29/53330. (41833)
- Annus, Johannes Mihkli p., v. a. Väina vallaval. 1. 11. 20 a. nr. 701. (41834)
- Klanmann, Aleksander Andrese p., v. a. Keila vallaval. 21. 4. 25 a. nr. 172. (41835)
- Kõre, Hugo Karli p., v. a. Avinurme vallaval. 4. 3. 20 a. nr. 829. (41857)
- Oberschneider, Johannes Jaani p., v. a. Krüüdneri vallaval. 16. 2. 26 a. nr. 369. (41901)
- Tatrik, Anette Märdi t., v. a. Peipsi-äärse vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 42. (41902)
- Morosov, Lasar Safroni p., v. a. Krüüdneri vallaval. 28. 3. 23 a. nr. 39. (41901)
- Puusepp, Hugo Tõnise p., v. a. Kavastu vallaval. 8. 12. 19 a. nr. 169. (41904)
- Mihelson (Kuusk), Anna Rosalie Karoliine Johani t., v. a. Kavastu vallaval. (41905)
- Mihkelson, Loviisa (Luise) Johani t., v. a. Kavastu vallaval. 9. 12. 19 a. (41905)
- Paddar, August Joosepi p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 826. (41905)
- Padar, Miili Mihkli t., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 27. 2. 20 a. nr. 2217. (41905)
- Bach, Friedrich Karli p., v. a. Kärü vallaval. (42072)
- Adams, Ida Vilhelmine t., v. a. Püssi vallaval. 1924 a. (42073)
- Ong, Mihkel Madise p., v. a. Pada vallaval. 22. 7. 19 a. nr. 820. (42074)
- Jaanus, Daniel-Mardi p., v. a. Lelle vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 275. (42075)
- Aherland, Aleksander Jüri p., v. a. Vana-Vändra vallaval. 7. 1. 21 a. nr. 1263. (42076)
- Lausepp, Emilie, v. a. V.-Kariste vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 170. (42077)
- Mihkelson, Magnus Magnuse p., v. a. Orajõe vallaval. (42078)
- Tabur, Paul Jakobi t., v. a. Kabala vallaval. 3. 1. 20 a. nr. 287. (42081)
- Eljas, Hans Mihkli p., v. a. Mäetaguse vallaval. (42084)
- Sild, Oskar Mardi p., v. a. Sõmmerpalu vallaval. 4. 3. 20 a. nr. 917. (42085)
- Semel, Voldemar Johani p., v. a. Võru l. pol. jsk. ülemalt 10. 3. 25 a. nr. 123/161751. (42086)
- Välja, Rudolf Karli p., v. a. Järve vallaval. 26. 4. 20 a. nr. 1046. (42087)
- Usberg, Emilie Juhani t., v. a. Pajusi vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 360. (42092)
- Reimann, Juuli Hansu t., v. a. Talli vallaval. 1. 12. 19 a. nr. 314. (42094)
- Norenberg, Martin Juhani p., v. a. Vana-Vändra vallaval. 21. 1. 19 a. nr. 779. (42095)
- Kaur, Marie Jaani t., v. a. Võisiku vallaval. 11. 4. 24 a. nr. 1425. (42096)
- Pavelson, Marie Mathilde Karli t., v. a. Taali vallaval. 8. 1. 26 a. nr. 5/286035. (42097)
- Mirt, Anna Jüri t., v. a. Rägavere vallaval. 28. 8. 23 a. nr. 101. (42098)
- Karrik, Madis Jakobi p., v. a. Rägavere vallaval. 12. 3. 20 a. nr. 562. (42099)
- Ellmann, Hans Jaani p., v. a. Kloostri vallaval. 24. 1. 21 a. nr. 1556. (42100)
- Ment, Hindrek Hindreku p., v. a. 5. jsk. politseikomissariit Tallinnas 4. 10. 26 a. (42101)
- Jersmann, Aleksander Jüri p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 24. 4. 20 a. nr. 8961. (42102)
- Luik, Pauliine Jüri t., v. a. Kohtla vallaval. nr. 1060. (42103)
- Poller, Adolf, v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1925 a. (42105)
- Laur, Alfred Jaani p., v. a. Küti vallaval. 6. 11. 26 a. nr. 765. (42251)

Juksu, Voldemar Priidiku p., v. a. Jõhvi vallaval. 9. 5. 22 a. nr. 1601. (42253)
 Truuver, Linda Juhani t., v. a. Küti vallaval. 24. 1. 20 a. nr. 209. (42253)
 Vindberg, Aleksander Juhani p., v. a. Roela vallaval. 20. 12. 21 a. nr. 885. (42254)
 Scherbakov, Ekaterine Marguse t., v. a. Lehtse vallaval. 4. 1. 20 a. nr. 275. (42256)
 Kauküla, Johannes Karli p. (42257)
 Indus, Anna Aleksandri t., v. a. Ambla vallaval. 9. 9. 25 a. nr. 959. (42258)
 Sinibe, August Mihkli p., laskeriista lüba, v. a. Kuresaare jsk. politseikomissariilt 28. 5. 26 a. nr. 390.
 Kauber, Aleksei Simeoni p., paaditunnistus, v. a. Mustjala vallaval. 16. 7. 24 a. nr. 1248.
 Tensau, Feodor Ivani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Kuperjanovi partisaanide polgust 22. 12. 20 a. nr. 1168.
 Ljubimov, Timofei, hobusepass, v. a. Skarjatina vallaval. 8. 3. 21 a. nr. 204.
 Ekimov, Mefodi Luka p., Nanseni pass, v. a. politsei peavalits. nr. 14582/31511.
 Kepp, Aleksander Johani p., üliõpilaskaart, v. a. Tartu ülikooli valits. 6. 11. 19 a. nr. 279.
 Lill, Hendrik Hansu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 8. jalaväe polgu ülemalt 25. 2. 20 a. nr. 6035.
 Laks, Karl Johani p., ajutine elamistunnistus, v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 29. 5. 22 a. nr. 68.
 Juhkam, Rudolf Danieli p., Nanseni pass, v. a. politsei peavalitsusest nr. 1819/1864.

Restoraan
„DRAAMAKELDER“

Jaani tän. nr. 5.
 Kõnetraat 565.

Eeskujulik köök! Odavad hinnad!

Kodumaa ja väljamaa liköörid, veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Söögid à la carte igal ajal.

Muusika kella 3—5 ja 8—12.

Restoraanipidaja.

K u u l u t u s.

2. jaoskonna politseikomissar Tallinnas annab teada, et 28. dets. 1926 a. kell 10 homm. müüakse Veizenbergi tän. 5. krt. 1

enampakkumisel

Kristjan Lipu päralt olev varandus, mis koosneb pianiinost ja mitmesugusest mööblist, hinnatud 172 000 marga peale maksuvõlgade sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval kohapeal. Pakkum. algab hinnatud summast. Tallinnas, 15. dets. 1926 a.

Nr. 012276 2. jsk. pol. kom. eest Tall. **A. Kahn.**

K u u l u t u s.

Väike-Maarja jaoskonna politseikomissar Virumaal annab teada, et 31. detsemb. 1926 a. kell 10 homm. müüakse Porkuni vallas, Lasila asunduses

enampakkumisel

Villem Rumm'u päralt olev varandus, mis koosneb ühest lehmast, kahest seast ja kahest lambast, hinnatud 23.00 marga peale riigi rendivõla sissenõudmiseks. Müüdavaid loomi võib näha oksjoni päeval. Pakkum. algab hinnatud summast.

Ärinal, 17 XII. 1926. Nr. 04730. **F. Kalm.** Komissar.

K U U L U T U S.

Jõhvi jaoskonna politseikomissar Virumaal annab teada, et 10. jaan. 1927. a. kell 10 hommikul müüakse Erra vallas, Erra-Matka külas

enampakkumisel

Marie Iila päralt olev varandus, mis koosneb ühest lehmast, ühest hobusest ja ühest tuulimasinast, mis hinnatud 20 000 marga peale, kohtumaksude sissenõudmiseks. Müüdavaid loomi ja masinat võib näha oksjoni päeval 10. I. 27.

Pakkumine algab hinnatud summast. Jõhvis, 18. dets. 1926. a.

Nr. 010388 **H. RAUKAS** Jaoskonna komissar.